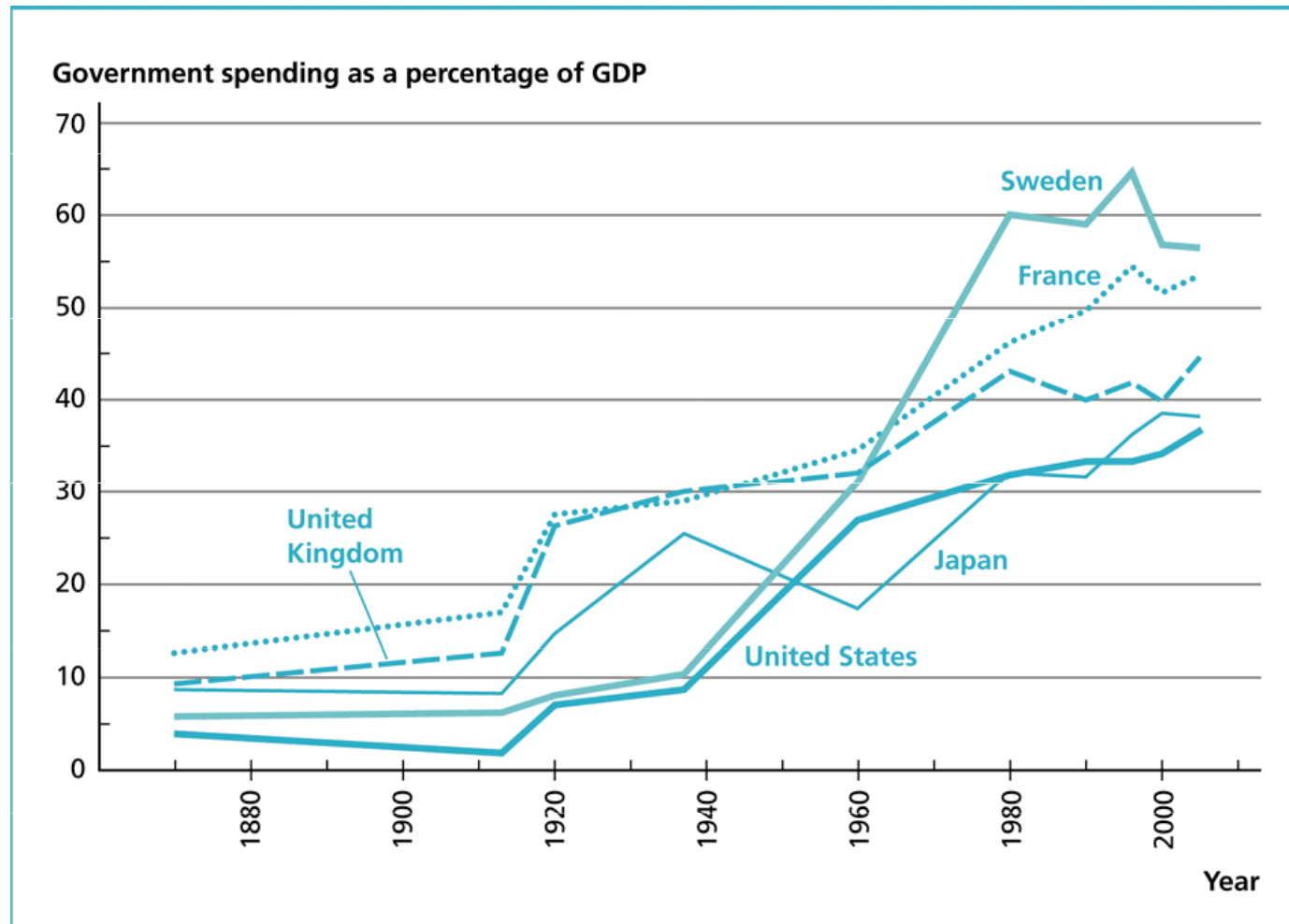

5. FISKÁLNÍ POLITIKA

Historie vývoje podílu vládních výdajů na HDP (%)

Zdroj: Tanzi-Schuknecht (2000)

	1913	1920	1937	1960	1980	1990	1996
Francie	17,0	27,6	29,0	34,6	46,1	49,8	55,0
Německo	14,8	25,0	34,1	32,4	47,9	45,1	49,1
Japonsko	8,3	14,8	25,4	17,5	32,0	31,3	35,9
Švédsko	10,4	10,9	16,5	31,0	60,1	59,1	64,2
UK	12,7	26,2	30,0	32,2	43,0	39,9	43,0
USA	7,5	12,1	19,7	27,0	31,4	32,8	32,4

Růst vládních výdajů (%HDP)

Source: "The Future of the State," *The Economist*, September 20, 1997, OECD.

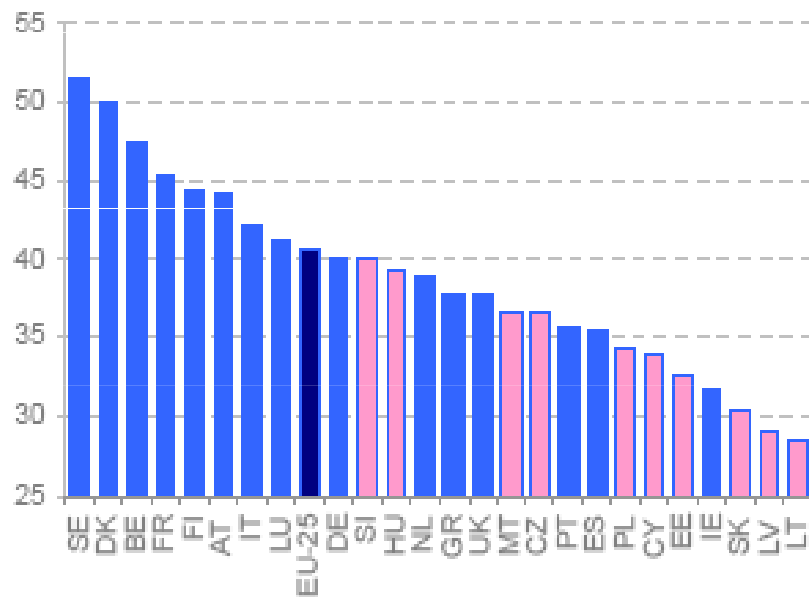
Veřejné výdaje (% HDP) 2007

Zdroj: Eurostat

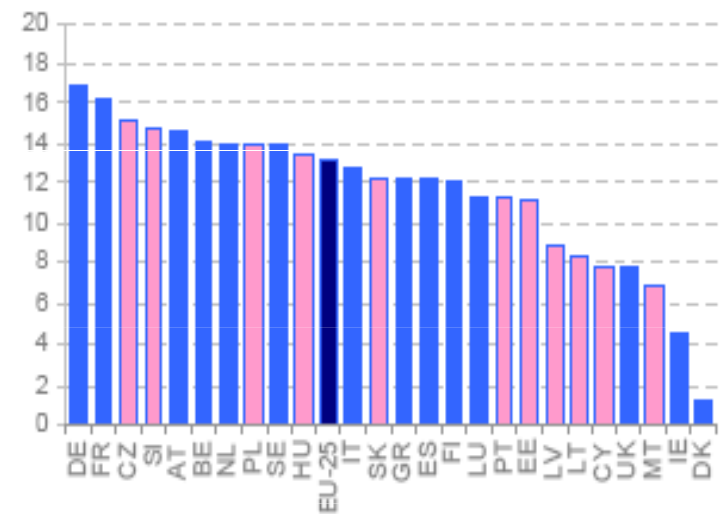
Švédsko	52,6	V. Británie	43,7
Francie	52,6	Slovinsko	43,3
Dánsko	50,8	Česká R.	42,4
Maďarsko	50,1	Polsko	42,4
Belgie	48,9	Španělsko	38,8
Rakousko	48,6	Slovensko	36,9
Itálie	48,6	Rumunsko	36,9
Finsko	47,5	Irsko	36,4
Nizozemí	45,9	Litva	35,6
Německo	43,8	Estonsko	33,7

Daňová kvóta

Daňová kvóta v roce 2004
(Eurostat)

Pojistné placené zaměstnanci a
zaměstnavateli v % HDP v roce 2004
(Eurostat)

Tabulka: Skladba veřejných výdajů; 1980

Zdroj: Tanzi-Schuknecht (2000)

	Celkem	Transfery a dotace	Obrana	Škol	Zdrav	Penze	Nezam	Úroky	Investice
Francie	46,1	24,6	3,3	5,0	6,1	10,5	1,5	1,5	3,1
Německo	47,9	16,8	2,9	4,7	6,5	12,8	0,9	1,0	3,6
Japonsko	32,0	12,0	0,9	5,8	4,6	4,5	0,4	2,4	6,1
Švédsko	60,1	30,4	3,2	9,0	8,8	9,9	0,4	4,1	3,3
UK	43,0	20,2	4,9	5,6	5,2	5,9	0,9	4,7	2,4
USA	31,4	12,2	5,2	...	4,1	7,0	0,6	2,3	1,7

Budget balances (% of GDP)

	1975	1980	1985	1990	1995	2000	2004	Average 1975- 2004
Austria	-2.4	-1.7	-2.6	-2.4	-5.3	-1.5	-1.1	0.1
Belgium	-5.4	-9.5	-10.2	-6.8	-4.3	0.1	0.2	1.6
Denmark	-1.3	-2.4	-1.4	-1.0	-2.3	2.5	1.9	1.9
Finland	4.6	3.3	3.2	5.1	-3.9	6.9	2.9	1.7
France	-1.6	0.0	-3.0	-2.1	-5.5	-1.4	-3.3	-0.4
Germany	-5.8	-2.9	-1.1	-2.0	-3.3	1.1	-3.3	-0.1
Greece	-2.9	-2.6	-11.6	-15.9	-10.2	-1.9	-0.7	-0.4
Ireland	n.a.	-11.7	-10.3	-2.8	-2.1	4.5	-1.2	-0.5
Italy	-12.4	-7.1	-12.7	-11.8	-7.6	-0.7	-2.8	-1.1
Japan	-2.0	-3.2	-0.6	2.0	-4.7	-7.4	-7.8	-1.6
Netherlands	-2.4	-3.8	-3.2	-5.3	-4.2	2.2	-2.0	0.6
Norway	4.9	4.7	9.7	2.5	3.4	15.0	10.7	3.3
Spain	0.1	-2.6	-7.0	-3.9	-6.6	-0.6	-0.2	-0.9
Sweden	2.7	-4.0	-3.7	3.7	-7.4	3.4	1.2	-0.5
UK	-4.4	-3.3	-2.9	-1.6	-5.8	3.9	-2.2	0.0
USA	-5.2	-2.6	-5.1	-4.3	-3.1	1.4	-4.2	-0.4

Surplus (+) or deficit (-)

Source : OECD Economic Outlook

Fiscal implications of German reunification (% of GDP)

1988	46.3	-2.2	43.4	4.5
1989	44.8	0.1	41.0	4.9
1990	45.1	-2.0	43.2	3.4
1991	46.4	-3.3	41.3	-1.0
1992	47.2	-2.6	44.4	-0.7
1993	48.5	-3.2	50.1	-0.5
1994	48.2	-2.4	50.2	-1.1
1995	48.8	-3.3	60.5	-0.8
1996	49.9	-3.4	63.0	-0.2
1997	48.6	-2.6	63.6	-0.1
1998	47.7	-2.0	63.1	-0.2
1999	47.8	-1.9	63.3	-0.9
2000*	47.2	-1.9	63.0	-0.5

Deficit státního rozpočtu a veřejný dluh.

- **Deficit = Výdaje - Příjmy**
 - **Dluh = Kumulované deficity**
 - **Vysoké veřejné výdaje \neq Vysoký veřejný dluh**
-

Hrubý veřejný dluh (%HDP)

Zdroj: Tanzi-Schuknecht (2000)

	1913	1920	1937	1970	1980	1990	1997
Francie	66,5	136,8	137,2	53,1	30,9	40,2	64,6
Německo	...	4,2	17,4	18,4	31,1	45,5	65,0
Japonsko	53,6	25,6	57,0	12,1	51,2	65,1	87,1
Švédsko	...	21,5	26,5	30,5	44,3	44,3	77,1
UK	30,4	132,0	188,1	81,8	54,0	39,3	60,3
USA	2,5	31,0	43,7	45,4	37,0	55,5	61,5

Hrubý veřejný dluh 2006 (%HDP)

Zdroj: OECD Factbook 2008

Švédsko	53,9	V. Británie	46,6
Francie	70,9	Slovinsko	28,0
Dánsko	36,0	Česká R.	34,7
Maďarsko	72,1	Polsko	53,6
Belgie	90,1	Španělsko	46,7
Rakousko	65,5	Slovensko	35,2
Itálie	118,7	Rumunsko	...
Finsko	44,9	Irsko	29,1
Nizozemí	54,7	Litva	...
Německo	69,3	Estonsko	4,0

Graf: Cyklický vývoj

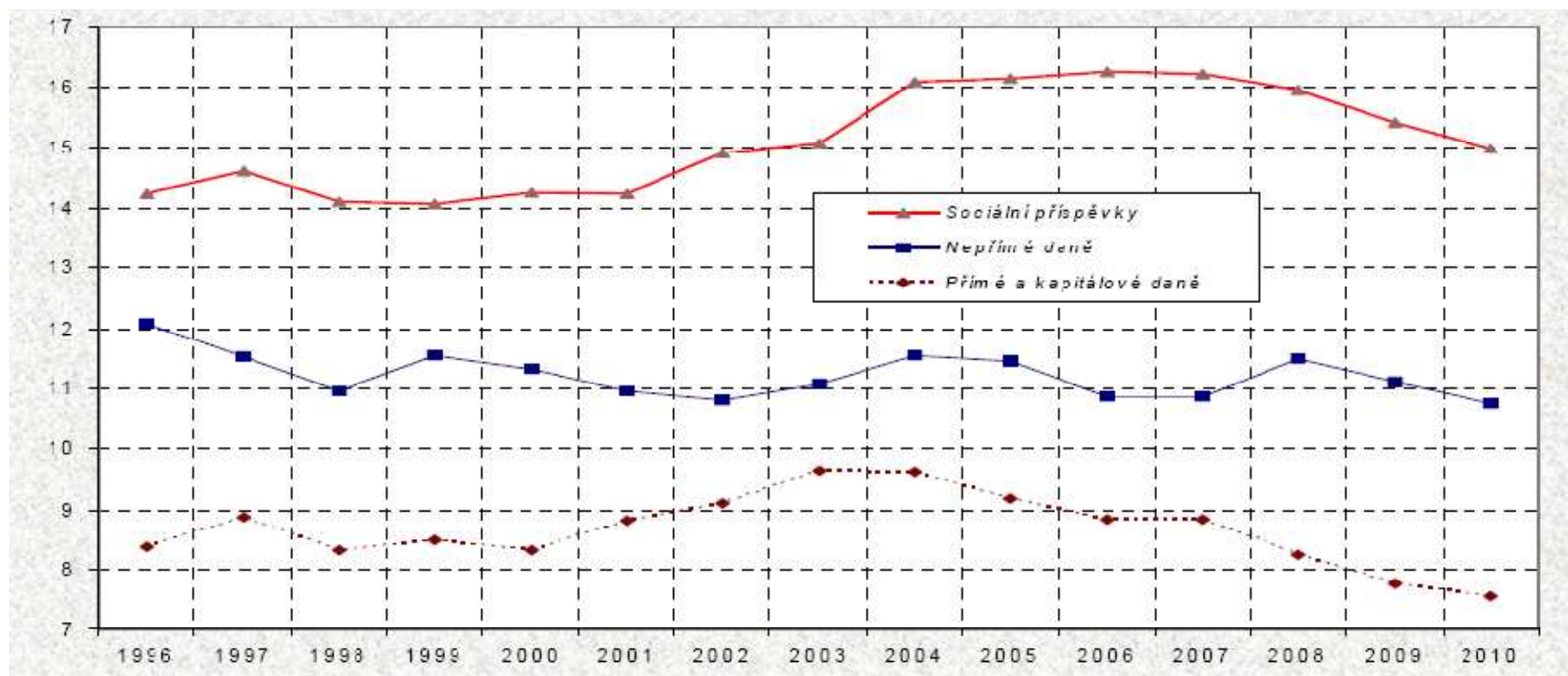
Zdroj: Makroekonomická predikce MF ČR 2007

Pozn.: $\text{Cyklicky očištěné saldo} = \text{Saldo vládního sektoru} - \text{Cyklická složka salda}$

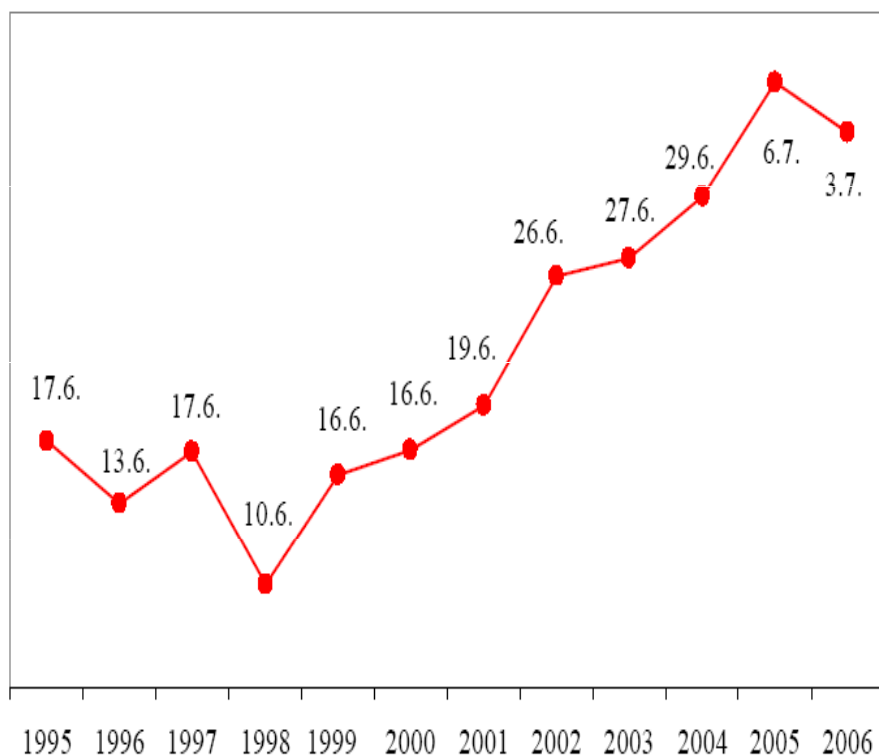
Daně a sociální příspěvky (%HDP)

Zdroj: Makroekonomická predikce MF ČR 2007

Den daňové svobody

Obr. 1: Evoluce dne daňové svobody v ČR

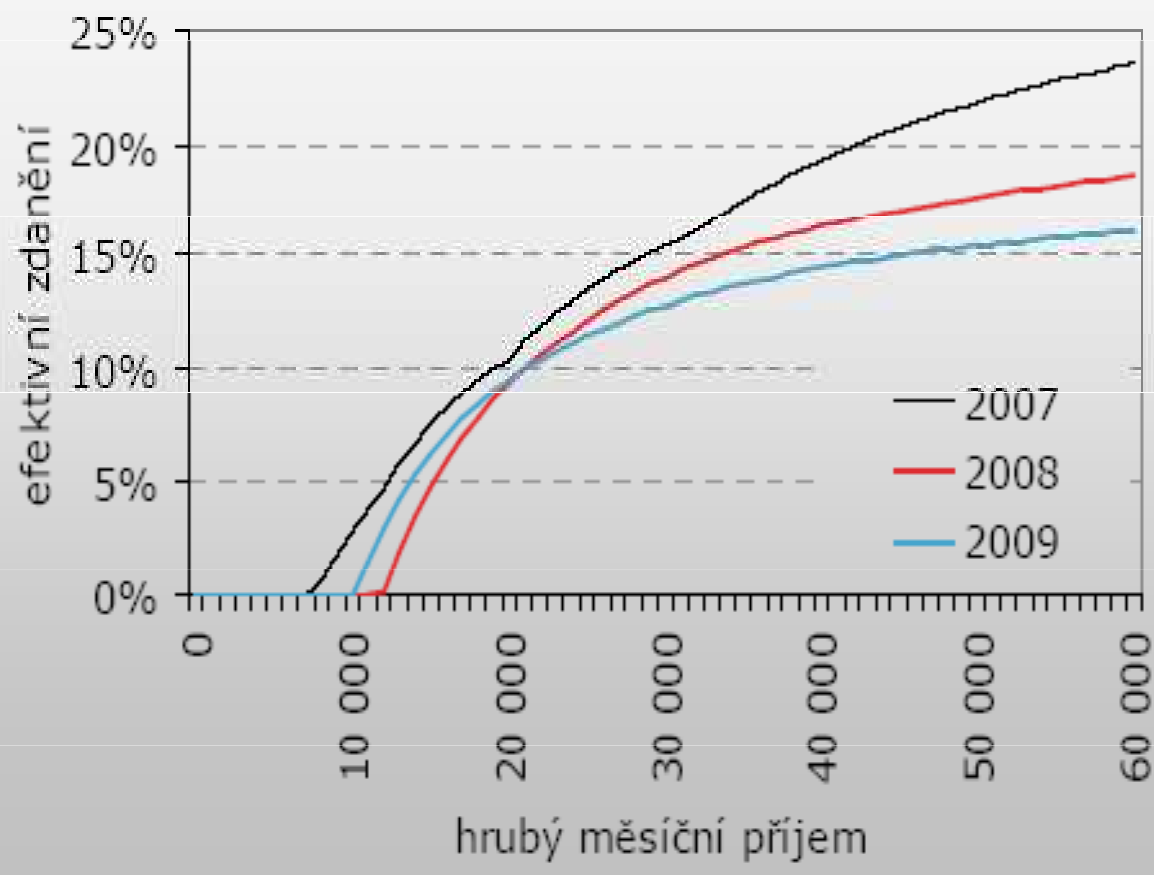
Výpočet: Patria Finance

„Den daňové svobody je důležité připomínat z toho důvodu, že stát s penězi daňových poplatníků zdaleka nevhospodaří tak opatrně a efektivně, jako by to dělali oni sami. Veřejný sektor by měl tudíž poskytovat pouze ty služby, které lze z různých důvodů jen těžko nechat na samotných jednotlivcích.“

Zdroj: Jiří Schwartz jr. Liberální Institut.

Dopady daňové reformy

EFEKTIVNÍ ZDANĚNÍ: 2007-2008-2009

Výpočet: Patria Finance

Veřejné rozpočty ČR (data)

- 1) Státní rozpočet
 - 2) Mimorozpočtové fondy
 - 3) Zdravotní pojišťovny
 - 4) Rozpočty obcí a krajů
-

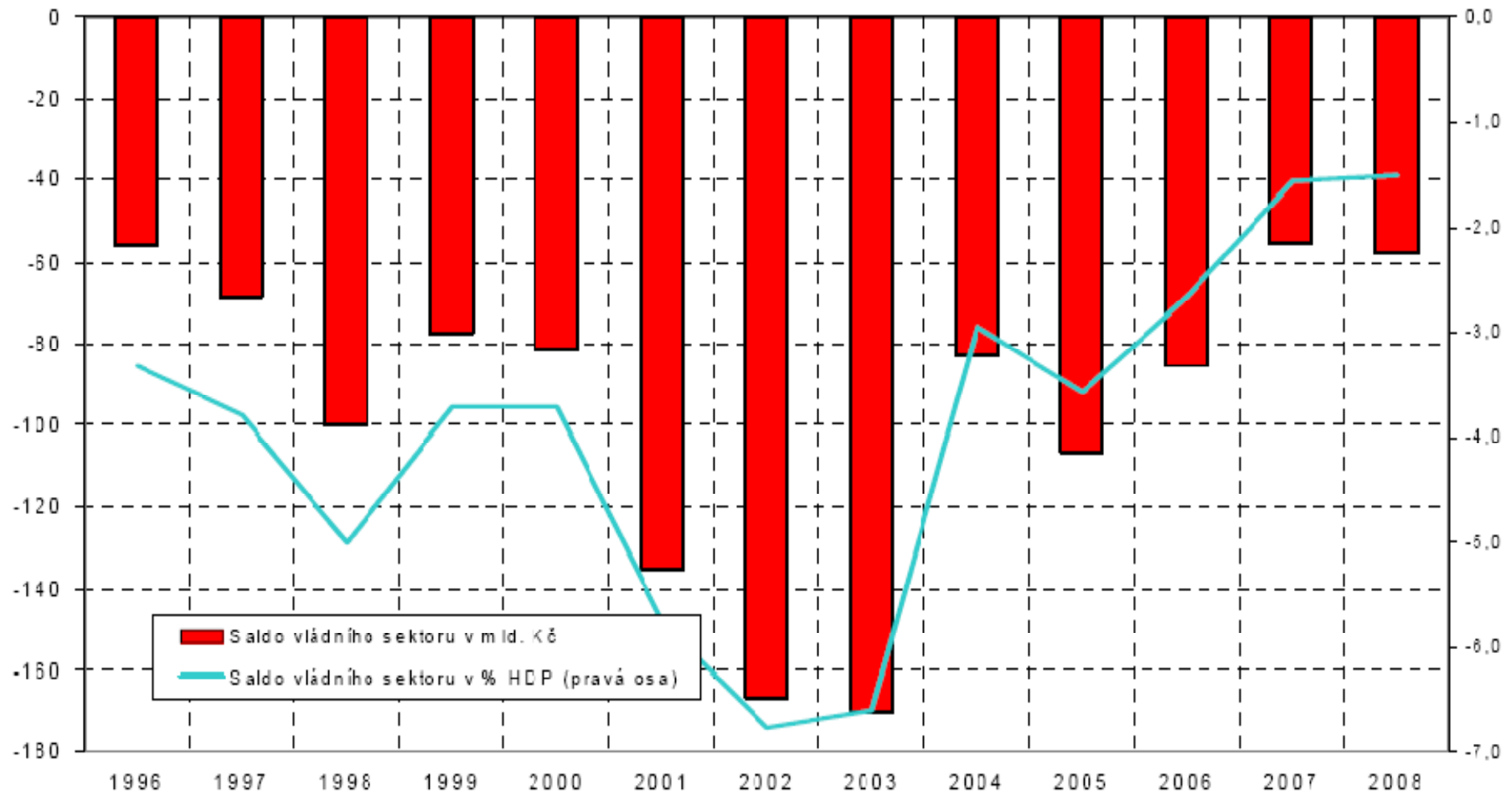
Výdaje státního rozpočtu ČR – 2008 (mld Kč)

MPSV	435	Finance	17
Vš. pokladní správa	151	Místní rozvoj	17
Školství	118	Průmysl	14
Doprava	60	Zdravotnictví	11
Vnitro	58	Kultura	9
Obrana	54	Zahraničí	7
Zemědělství	42	Životní prostředí	6
Spravedlnost	22		

1. Veřejné rozpočty této země byly dlouhodobě v deficitu.....

Graf: Saldo vládního sektoru.

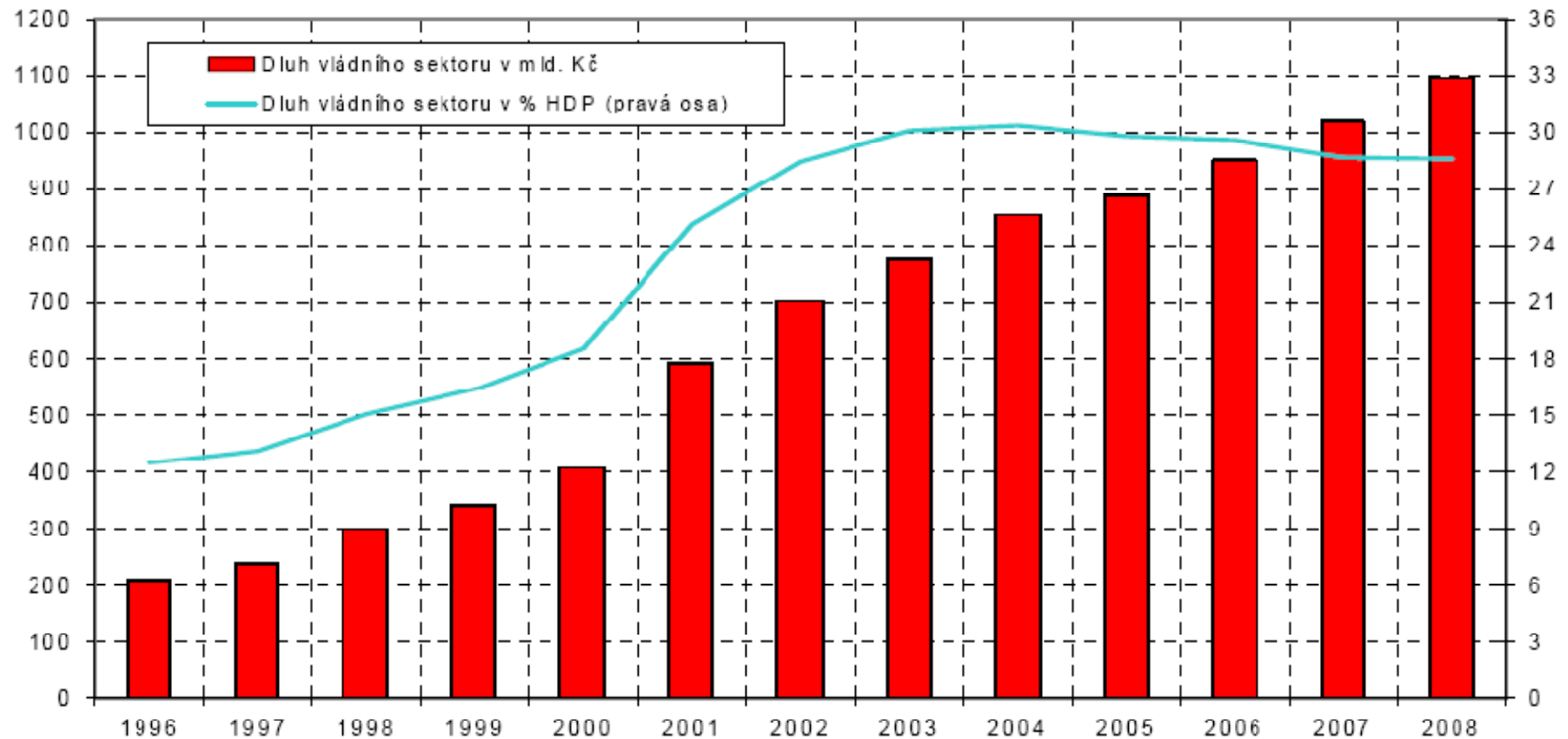
Zdroj: Makroekonomická predikce MFČR 2008

..a způsobovaly tak růst veřejného zadlužení

Graf: Dluh vládního sektoru.

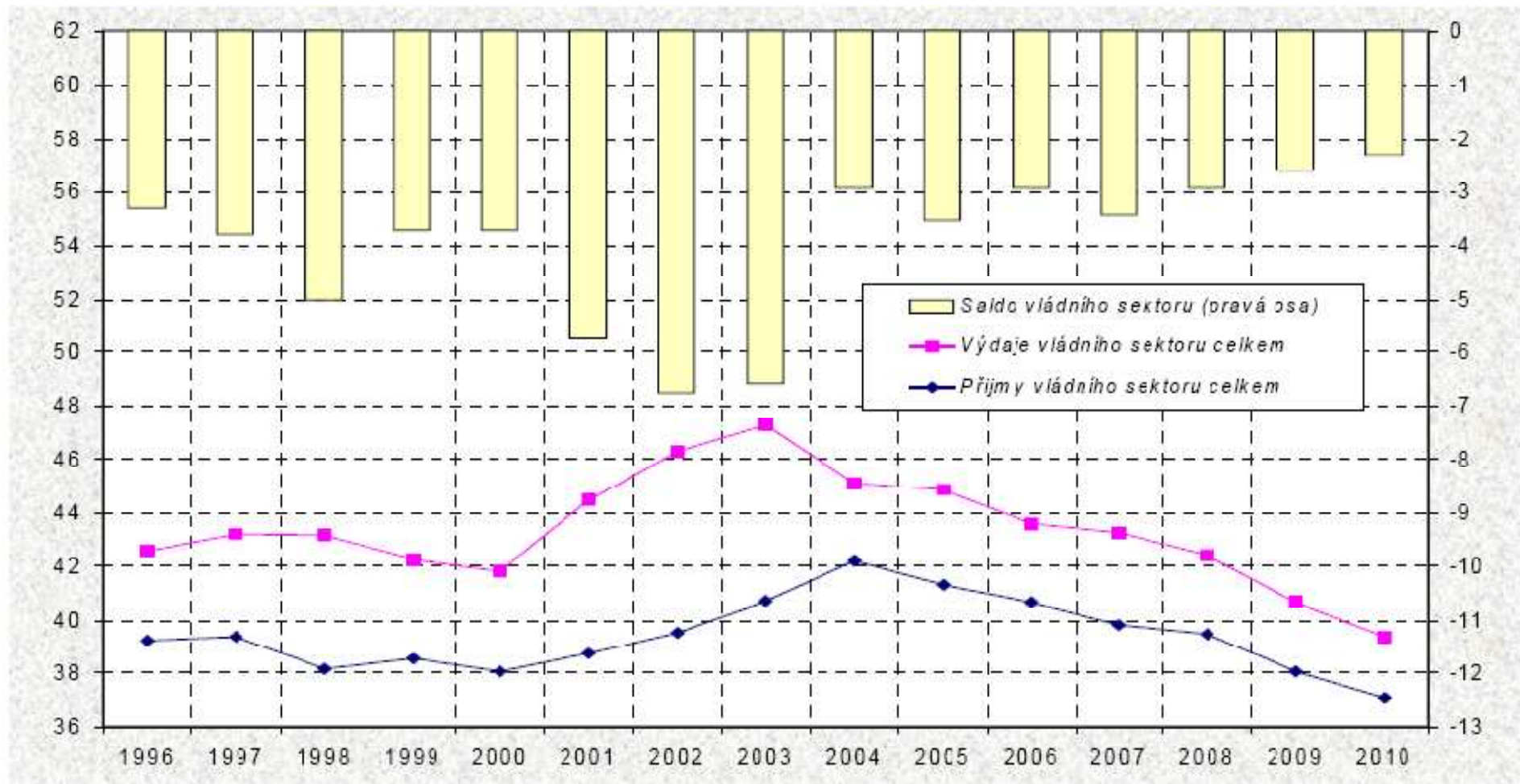
Zdroj: Makroekonomická predikce MFČR 2008

2. Příčinnou těchto deficitů byly příliš vysoké výdaje. Bylo by potřeba je snížit

Graf: příjmy, výdaje a saldo vládního sektoru (v %HDP)

Zdroj: Makroekonomická predikce MFČR 2007

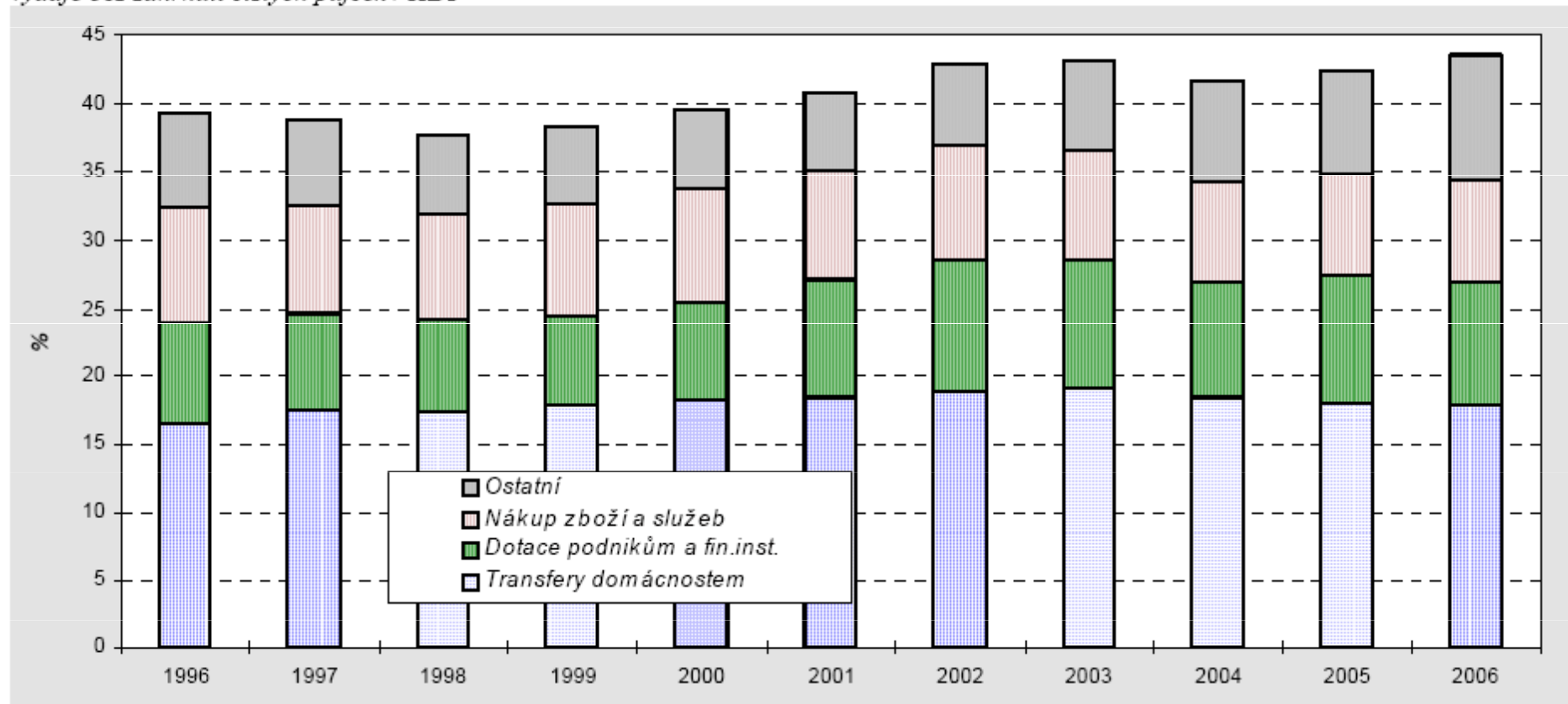
3. Hlavní problém je v sociálních výdajích. Jsou příliš vysoké...

Graf: Skladba veřejných výdajů

Zdroj: Makroekonomická predikce MFČR 2006

Graf 8.3: Podíl konsolidovaných výdajů vládního sektoru na HDP

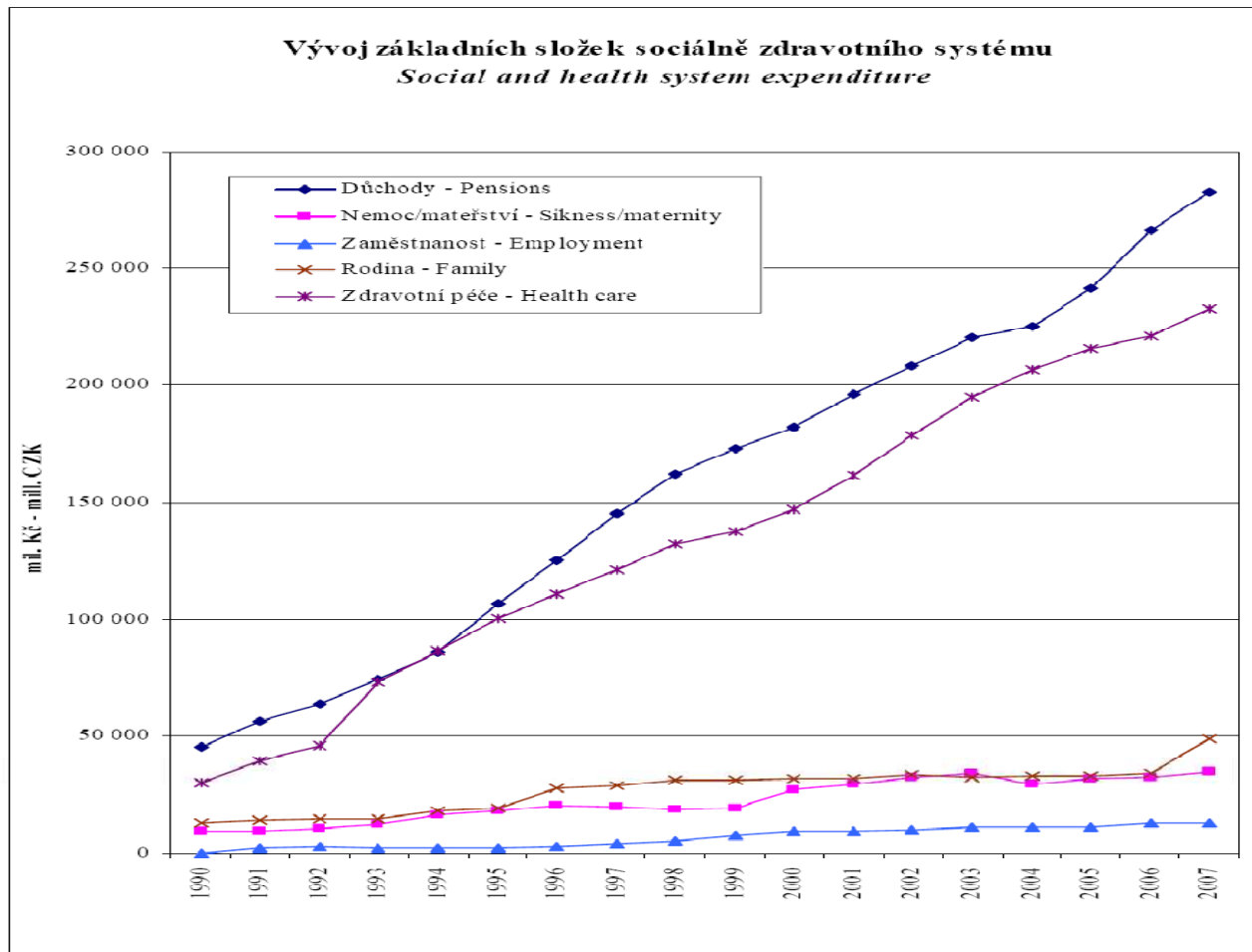
výdaje bez zahrnutí čistých půjček / HDP

3. Hlavní problém je v sociálních výdajích. Jsou příliš vysoké...

Graf: (Důchody+zdravotnictví) x (Nemocenská+nezaměstnanost+Rodinná politika)

Zdroj: VUPSV

3.příliš vysoké...

Public social expenditure (%GDP)

Zdroj: OECD Factbook 2008

